

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला (रायगड जिल्हा)
(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई
यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

(०२३५८) २८२३८७

अंक ५८/२०२०

दिनांक २१/०७/२०२०

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविदया विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविदया विभाग
९४२२३७४००१

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक १५/०७/२०२० ते २१/०७/२०२०)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक २२/०७/२०२० सकाळी ८:३० पासून २६/०७/२०२० सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
१५/०७	१६/०७	१७/०७	१८/०७	१९/०७	२०/०७	२१/०७		२२/०७	२३/०७	२४/०७	२५/०७	२६/०७
३१.२	४७.४	७.६	२९.२	२९.४	४.७	२.२	पाऊस (मिमी)	१०	१२	१८	१८	१०
-	-	-	-	-	-	-	कमाल तापमान (अं.से)	३३	३४	३६	३६	३५
-	-	-	-	-	-	-	किमान तापमान (अं.से)	२६	२६	२६	२६	२६
-	-	-	-	-	-	-	मेघाच्छादन (ऑक्ट)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
-	-	-	-	-	-	-	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	८९	९०	९०	९०	९०
-	-	-	-	-	-	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	७०	६९	७२	७५	७०३
-	-	-	-	-	-	-	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	३	४	४	६	६
-	-	-	-	-	-	-	वाऱ्याची दिशा	द.	नै.प.	आ.द.	द.	द.
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) १/१/२०२० पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
१५१.७							१०००.७	५१९७.२				

हवामान सारांश/ ईशारा

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार रायगड जिल्ह्यात दिनांक २२ ते २६ जुलै, २०२० दरम्यान बऱ्याच ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता असून आकाश ढगाळ राहील.

ईशारा: जिल्ह्यातील तुरळक ठिकाणी दिनांक २४ ते २५ जुलै, २०२० दरम्यान जोरदार पाऊस पडण्याची शक्यता आहे.

विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) कोकण विभागात दिनांक २६ जुलै ते १ ऑगस्ट, २०२० दरम्यान सरासरीपेक्षा कमी पाऊसाची शक्यता आहे.

पिक	अवस्था	हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला
खरीप भात	वाढीची अवस्था	- पुढील पाच दिवस हलक्या पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता आणि भात पिक वाढीच्या अवस्थेत असल्याने भात पिकास पाण्याचा ताण पडण्याची शक्यता असल्याने शक्य असल्यास उपलब्ध बाह्य स्त्रोतातून पाणी घेवून पाण्याची पातळी २.५ ते ५.० सें.मी. पर्यंत नियंत्रित करावी. - हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता बाह्य स्त्रोतातून पाण्याची उपलब्धता करून भात पुर्नलागवडीची कामे पूर्ण करून घ्यावीत. - भात खाचरातील बांध तणमुक्त ठेवावेत जेणेकरून किडींच्या खाद्य वनस्पतीचा समूह नायनाट केल्याने भात पिकावर किडींचा प्रादुर्भाववर आळा घालण्यास मदत होईल. - पुढील पाचही दिवस पाऊसाची उघडझाण आणि ढगाळ वातावरण राहण्याची शक्यता असल्यामुळे पाणथळ भागातील भात पिकावर खाचरात पाणी साठून राहिल्यामुळे निळे भुंगेरे व सुरळीतील अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने पिकाचे किडींच्या प्रादुर्भावाकडे सातत्याने निरीक्षण करावे. निळे भुंगेरे किडीची अळी आणि प्रौढ अवस्था या दोन्ही हानिकारक आहेत. प्रौढ भुंगेरे पानाच्या वरच्या पृष्ठभागावरील हरितद्रव्य खातात व अळ्या पानाची सुरळी करून आतील हरीतभाग खातात परिणामी पानांवर पांढरे पट्टे दिसून येतात. या किडीचा प्रादुर्भाव फुटव्याच्या अवस्थेत व भात पसवण्यापूर्वी दिसून येतो. निळे भुंगेरेचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी क्विनोलफॉस २५ टक्के प्रवाही २० मि.ली. किंवा ट्रायझोफॉस ४० टक्के प्रवाही १२.५ मि.ली. किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे. - तसेच सुरळीतील अळी कोवळे पान कापून त्याचे लहान तुकडे करते व त्याची सुरळी करून त्यात राहते. रात्रीच्या वेळी अळी पानातील हरितद्रव्य खरवडून खाते त्यामुळे पानावर पांढरे पट्टे दिसून येतात. शेत निस्तेज दिसते. सुरळीतील अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास किडींच्या नियंत्रणासाठी बाहेरून पाणी उपलब्ध करणे शक्य असल्यास भात खाचरात असलेले पाणी बांधून ठेवावे व नंतर कीडग्रस्त पिकावरून एक दोर आडवा धरून ओढत न्यावा त्यामुळे सुरळ्या पाण्यात पडतील. नंतर शेतातील पाणी एका बाजूला फोडून लावावे जेणेकरून सर्व सुरळ्या एका ठिकाणी जमा झाल्यावर नष्ट कराव्यात व त्यानंतर शेतात नवीन पाण्याची साठवण करण्याची व्यवस्था करावी. गरज भासल्यास नियंत्रणासाठी कारटॅप हायड्रोक्लोराईड ५० टक्के १२ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
नागली	पुर्नलागवड	हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता नागली पुर्नलागवडीची कामे पूर्ण करून घ्यावीत.
आंबा	वाढीची अवस्था	हापूस आंब्यामध्ये वर्षाआड फळे धरण्याचा गुणधर्म १० वर्षांनंतर प्रकर्षाने दिसून येतो. यासाठी पूर्ण वाढलेल्या (१० वर्षावरील) हापूस आंब्याला दरवर्षी नियमित फळे धरण्यासाठी झाडाच्या विस्ताराचा पूर्व-पश्चिम व दक्षिण-उत्तर व्यास मोजून त्याची सरासरी काढून विस्ताराच्या प्रति मीटर व्यासास ३ मि.ली. या प्रमाणात कल्टारची (पॅक्लोब्युट्राझोल) मात्रा पाऊसाची तीव्रता कमी असताना द्यावी. पॅक्लोब्युट्राझोलची आवश्यक मात्रा ३ ते ५ लिटर पाण्यात मिसळून झाडाच्या

		बुंध्याभोवती विस्ताराच्या निम्न्या अंतरावर १० ते १२ सें.मी. खोल असे सम अंतरावर २५ ते ३० खड्डे मारून समप्रमाणात ओतावे, नंतर खड्डे मातीने बुजवून टाकावे. पॅक्लोब्युट्राझोल देण्यापूर्वी झाडाभोवती असलेले तण काढून टाकावे. पाऊसाची तीव्रता कमी असताना पॅक्लोब्युट्राझोलची आळवणी करावी.
वांगी	वाढीची अवस्था	वांगी पिकावर शेंडा आणि फळे पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एस.जी. ४ ग्रॅम किंवा अझाडीराक्टीन १ टक्का २० मि.ली. किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
वेलवर्गीय भाजीपाला	वाढीची अवस्था	काकडी, पडवळ, दुधीभोपळा, तांबडा भोपळा, दोडका, कारली इ. वेलवर्गीय पिकांवर ढगाळ वातावरणामुळे भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता आहे. रोगामुळे पानांवर दोन्ही बाजूनी पांढऱ्या भुकटीच्या स्वरूपातील बुरशीची वाढ दिसून येते. रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी कार्बेन्डेझीम ५ ग्रॅम किंवा झायनेब २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
टिप: पाऊसाची तीव्रता कमी असताना खते द्यावीत तसेच कीटकनाशकाच्या व बुरशीनाशकाच्या फवारण्या कराव्यात. पाऊसात द्रावण पानांवर चिकटून राहण्यासाठी फवारणीच्या द्रावणात स्टिकर मिसळून फवारणी करावी.		
सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली. अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषी विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषी अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा		